

Rauf Yektâ Bey'in hayatı ve müzik alanındaki önemli katkıları, Türk müziğinin zengin mirasının korunması ve yaygınlaştırılmasına dair çaba ve gayretlerinin bir yansımasıdır. 60 küsur senelik yaşamında bir ömre nadir sığacak nitelik ve nicelikte kıymetli çalışmalarda bulunan Rauf Yektâ Bey'in kendi kabiliyet, azim ve çalışkanlığı bakımından ulaştığı seviye ona kâmil sıfatını kazandırmıştır. 19. asrın en büyük hoca ve bestekârları arasında gösterilen Zekâi Dede Efendi, Galata Mevlevihânesi Şeyhi Ataullah Dede, Yenikapı Mevlevihânesi Şeyhi Celâleddin Dede, Bolâhenk Nuri Bey, Ali Efendi, Neyzen Cemal Dede, matematik ve fizik ustası Salih Zeki gibi isimlerin rahle-i tedrisatından geçmesi ve müzik sahasındaki büyük istidadı onu bu köklü geleneğin en mühim temsilcileri arasında görmemize vesile olmuştur.

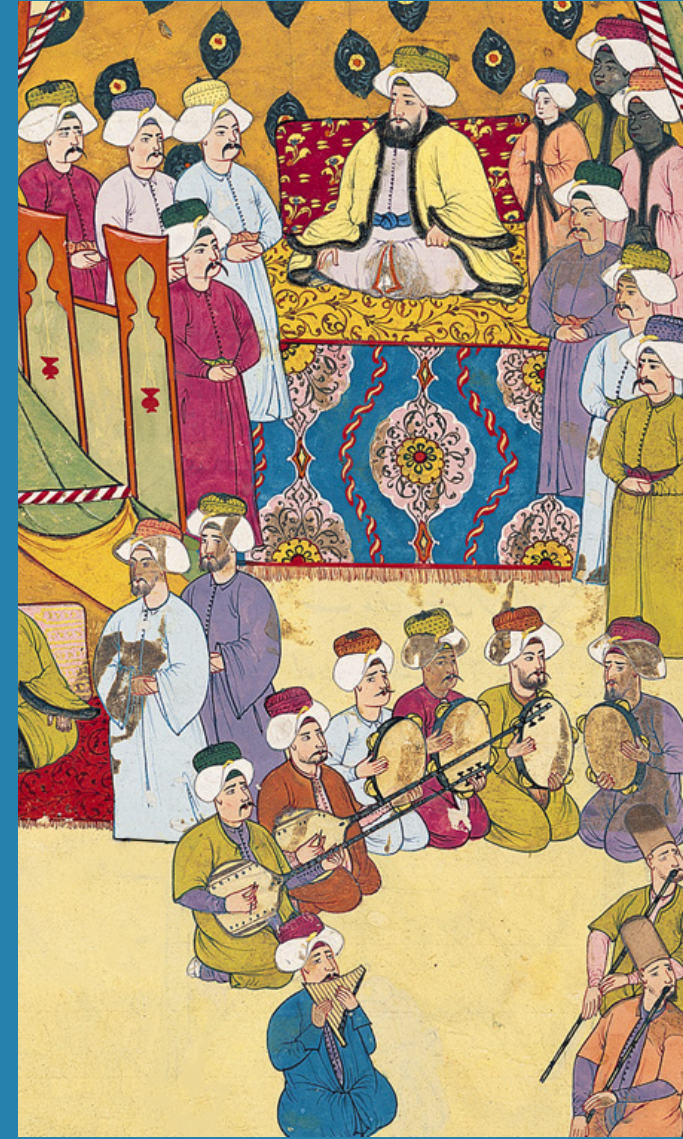
Akran olarak Ahmed Avni Konuk, Suphi Ezgi, Sadettin Arel, Kazım Uz, Ali Rifat Çağatay, Hafız Ahmed Irsoy, İsmail Hakkı Bey, Tanbûri Cemil Bey gibi hem müziğinin hem de müzikolog şahsiyetlerle hemhâl oluşunun yanı sıra Yenikapı Mevlevihânesi'nin neyzenbaşılığı, Darülelhân'da Şark Müsiki Nazariyatı ve Târîhi hocalığı ve Tasnif ve Tespit Heyeti'nin başkanlığını yapacak kadar müziğe hâkim bir şahsiyettir. Literatürümüze kattığı onlarca değerli çalışmasıyla adını hem Türk hem de Batı müsiki tarihine bir münevver olarak yazdırmıştır. İlaveten döneminin güncel problemlerine açıklık getirmiş ve en önemlisi müzik bilimsel olarak incelenmesinin ve tartışılmasının önünü açmıştır.

Mehmet Öncel ve Muhammet Ali Çergel'in titiz çalışmasıyla hazırlanan bu üç ciltlik çalışmada özet olarak tafsilatlı bir Rauf Yektâ bibliyografyası, Doğu ve Batı müziğinin hemen her konusunu içeren 218 makale ve *Türk Notalarıyla Kıraat-i Müsiki*, *Şark Müsiki Târîhi* ve Molla Câmî'nin *Risâle-i Müsiki* çevirisinden müteşekkil üç eserin Latinizesi yer almaktadır. Makaleler ve eserler, okuyucuyu rahatlatmak hasebiyle tasnif edilmiş ve biyografi, tasnife tâbi tutulamayan diğer makaleler, hitabet, müzik aletleri, müzik nazariyatı, müzik târihi, mülakat, polemik, tenkid ve edebiyat olarak sunulmuştur. Makalelerin Osmanlı Türkçesinden Latin harflerine çevirisi esnasında okuyucunun aşınâ olmadığı düşünülen kelimeler tespit edilip yanına köşeli parantez içerisinde anlamı verilmiştir.

Rauf Yektâ Bey'in müzik alanındaki derin bilgisi ve mücadelesi, Türk müziğinin bugünkü haline gelmesinde önemli bir rol oynamıştır ve gelecekteki gelişimine de etki edeceği muhakkaktır. Yektâ'nın mirasını anlamak ve Türk müziğinin zenginliğini keşfetmek isteyen herkes için emsalsiz bir başvuru kaynağı.

TÜRK MÜZİKOLJİSİNİN KURUCUSU
RAUF YEKTA BEY

MEHMET ÖNCEL - MUHAMMET ALİ ÇERGEL

Türk Müzikolojisinin Kurucusu Rauf Yektâ Bey

Polemik Yazıları

Mehmet Öncel
Muhammet Ali Çergel

3. CİLT

KE TE BE	TÜRK MÜZİKOLJİSİNİN KURUCUSU RAUF YEKTA BEY MEHMET ÖNCEL MUHAMMET ALİ ÇERGEL	9 786256 698925
	KİTAP NO 1098	

ISBN: 978-625-6698-92-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 1098

Düşünce

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Yusuf Genç

Editör

İrfan Yiğit

Yayıma Hazırlayan

Ayşe Nur Rana
Bedirhan Büyükduman

Düzeltili

Büşranur Kaya

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Haziran 2024
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Sertifika No. 45464

Yıkılmazlar Basım Yay. Prom. ve
Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz, Gülbahar Cd.
No: 62/B Güneşli / İstanbul
Tel: 212 630 64 73

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Türk Müzikolojisinin Kurucusu

Rauf Yektâ Bey

Polemik Yazıları

MEHMET ÖNCEL
MUHAMMET ALİ ÇERGEL

(3. CİLT)

KETEBE

Mehmet Öncel

1980 yılında Şanlıurfa'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. 2007'de Marmara Üniversitesi Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Lisans eğitimi esnasında İstanbul Üniversitesi Belediye Konservatuarı'na devam etti. Dönemin üstadlarından İsmail Hakkı Özkan'dan Nazariyât, Birsen Gecikli'den (Ortakale) Halk Müziği, Elif Ahıs'tan Türk Müziği Repertuarı derslerini aldı. Aynı zamanda Nuri Özcan (Dini Müzik), Mehmet Kemiksiz (Dini Müzik Repertuarı), Metin Özden (Türk Müziği/Sıra Gecesi), Necati Çelik (Ud), Engin Baykal (Usul), Ahmet Turabi, Nuri Uygun gibi hocalardan da istifâde etti. Türk Müzikolojisi'nin kurucusu "Rauf Yektâ Bey'in Âti, Yeni Mecmûa, Resimli Kitap ve Şehbâl Adlı Mecmûalarda Müsiki ile İlgili Makalelerinin İncelenmesi" tezi ile yüksek lisansını 2010 yılında; 11. yüzyıl müzik nazariyesine dair "Hasan b. Ahmed b. Ali el-Kâtib'in Kemâlü Edebi'l-Ginâ Adlı Eseri" adlı doktora tezini 2017 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Türk Din Musikisi bölümünde Dr. Nuri Özcan riyasetinde tamamlamıştır. 2014-2015 yılları arasında 15 ay Ürdün'de Arapça eğitimi ve doktora tezi üzerine çalışmalarda bulundu. 2019 yılında doçentlik payesini aldı. İlahi, şarkı ve türkü formunda yaklaşık 100'den fazla bestesi bulunmaktadır. XI. Yüzyıl Müsiki Nazariyesi İbn Zeyle'nin el-Kâfi fi'l-müsikâ'sı (2018), Medeniyet Değerlerimiz "Müsiki" (2021), Türk Halk Müziği "Formlar, Çalgılar ve Yedi Bölgeden Hikâyeli Türküler" (2022), Kâzım Uz Müzik Terimleri Sözlüğü (2023) adlı dört kitabı ve yayınlanan pek çok kitap bölümü ve makalesi vardır. Hâlihazırdaki araştırma ve incelemelerini Osmanlı Dönemi müsikisine yoğunlaştırmaktadır. Yurt içi ve yurt dışı pek çok konsere hanende olarak iştirak eden Öncel, özellikle TRT'nin tarihi dizilerinde zikir programlarının sanat yönetmenliğini ve icrasını gerçekleştirmiştir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve İslami İlimler İslam Tarihi ve Sanatları'nda bölüm başkanı olarak görev yapmaktadır. Evli olup Zeynep Mercan adında bir kız çocuğu vardır.

Muhammed Ali Çergel

1974 yılında Trabzon'un Akçaabat ilçesinde dünyaya geldi. 17 Şubat İlkokulu ve Akçaabat İmam Hatip Lisesi'nde okudu. 2001 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı yıl Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı Türk Din Musikisi bölümünde yüksek lisans yapmaya başladı. "Rauf Yekta Bey'in *İkdam* gazetesinde Neşredilen Türk Musikisi Konulu Makaleleri" adlı tezini Dr. Nuri Özcan danışmanlığında yazarak yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2003 yılında öğretmenlik hayatına başladı. Halen bir devlet okulunda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM POLEMİK

Musâhabe.....	11
Tenkidât-ı Mûsikiyye.....	18
Mecbûrî Bir Cevap.....	27
Kemana Bir Kiriş Zammı [Kemana Bir Tel İlavesi].....	31
Osmanlı Mûsikisinde Kemanın Âhengi - 1.....	40
Osmanlı Mûsikisinde Kemanın Âhengi - 2.....	51
Avrupa Mûsikisinde Kaç Makam Vardır?.....	63
Îzâh-ı Merâm.....	70
Mehmet Zâti Bey Efendi'ye.....	77
Edhem Bey Efendi'ye Cevab.....	87
El-Hakku Ye'lû velâ Yu'lâ Aleyh [Hak Daima Üstündür, Ona Galip Gelinemez].....	95
İsmail İmzalı Varaka Sahibine.....	107
Ûstâd-ı Muhterem Saâdetlü Sâlih Zekî Bey Efendi Hazretlerine.....	108
Fisagoras Gamı - 1.....	111
Atûfetli Ahmed Midhat Efendi Hazretlerine.....	111
Fisagoras Gamı - 2.....	119

Atûfetli Ahmed Midhat Efendi Hazretlerine.....	119
Fisagoras Gamı - 3.....	128
Atûfetli Ahmed Midhat Efendi Hazretlerine.....	128
Es'ile-i Mûsikîye [Mûsikî Soruları] ve Nûri Şeydâ Bey'in Cevapları.....	138
Rûm Kiliselerinde Mûsikî.....	151
İlm-i İkâ Bahsi.....	161
İlm-i İkâ.....	168
Tenkîdât-ı Mûsikîye [Mûsikî Eleştirileri].....	179
Cennet Mekân Sultân Bâyezîd Hân-ı Sâni ve Fenn-i Mûsikî.....	184
Rauf Yektâ Bey'e Açık Mektup.....	188
Yine Âtî-i Mûsikîmiz [Yine Mûsikîmizin Geleceği].....	191
Bir Bardak Suda Fırtına.....	197
Yusuf Ziya Paşa'ya Cevap.....	204
Türklerde Mûsikî.....	212
Bugünkü Mûsikîmiz.....	217
Bir Münekkîd-i Nev-Peydâ-yı Mûsikî [Yeni Ortaya Çıkmış Bir Mûsikî Eleştirmeni].....	223
Yine O Münekkîd-i Nevpeydâya [Yine O Yeni Ortaya Çıkmış Eleştirmene] Dair!.....	230
Ziya Gökalp Bey ve Millî Mûsikîmiz Hakkındaki Fikirleri - 1.....	237
Ziya Gökalp Bey ve Millî Mûsikîmiz Hakkındaki Fikirleri - 2.....	243
Millî Mûsikîmiz Yok mudur?.....	249
Türk Mûsikîsi Müzeye Kaldırılmaz.....	254
Mûsikîmiz Lehinde Yanlış Fikirler.....	259
Alaturka-Alafranga Mûsikî Meselesi: Millî Mûsikîmize Karşı Yanlış Telâkkîler.....	263
Şark [Doğu] Mûsikîsi mi Garb [Batı] Mûsikîsi mi?.....	267
Mûsikîmizin Tadrîsi [Eğitimi] Kaldırılabilir mi?.....	273
Namık İsmail Bey'e Cevap.....	279
İsmail Hakkı Bey'e Cevap.....	284

Terbiye Müderrisi İsmail Hakkı Bey'e.....	288
Alaturka-Alafranga Mûsikî Meselesi - Bed'i Bey'in Muğâlataları [Safsataları]	293
Yeni Türk Beste Mektebi!.....	298
Türk Mûsikisinde Teceddüd [Yenilik] Hareketleri.....	302
Türk Mûsikîsi Nasıl Terakkî Eder [İlerler]?	307

İKİNCİ BÖLÜM

TENKİD

Mehterhâne Konseri - 1	315
Mehterhâne Konseri - 2.....	324

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK EDEBİYATI

Horasan ve Maverâünnehir Edebiyatı - 1	333
Horasan ve Maverâünnehir Edebiyatı - 2	337
Horasan ve Maverâünnehir Edebiyatı - 3	341
Horasan ve Maverâünnehir Edebiyatı - 4	344
Horasan ve Maverâünnehir Edebiyatı - 5	348

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MÜSTAKİL KİTAPLAR

Risâle-i Mûsikî	355
DİZİN	397